

Saturs

Priekšvārds	5
Ievads	8
1. Krimināltiesību normu interpretācijas un noziedzīga nodarījuma vispārīgs raksturojums.....	11
Ieskats krimināltiesību normu interpretācijas problemātikā	11
Kriminālatbildības pamata teorētiskie aspekti	21
Noziedzīgu nodarījumu klasifikācijas kritēriji.....	28
Dekriminalizācija kā pirmstiesas izmeklēšanu ietekmējošs faktors	35
Tiesības uz nepieciešamo aizstāvēšanos kā līdzeklis pret noziedzīgiem apdraudējumiem krīzes apstākļos.....	42
2. Noziedzīga nodarījuma objektīvo pazīmju interpretācijas problemātika un kriminoloģiskie aspekti	50
Jēdziena "intereses" interpretācija krimināltiesību normās.....	50
Noziedzīgas rīcības un ar to saistīto jēdzienu interpretācijas problemātika krimināltiesībās	61
Vardarbības jēdziena interpretācija krimināltiesībās	71
Atkarības jēdziena interpretācija krimināltiesībās	82
Dalības formas organizētās noziedzības kontekstā.....	92
Organizētās grupas interpretācija krimināltiesībās	96
Cilvēktiesību un brīvību aspekti masu nekārtību novēršanā	108
Prettiesiskas labumu došanas kaitīgums	116
Būtisks kaitējums kā noziedzīga nodarījuma kvalificējošā pazīme	122
Noziedzīga nodarījuma sastāvā ietilpstošo seku interpretācija krimināltiesībās.....	133

3. Noziedzīga nodarījuma subjektīvo pazīmju interpretācijas problemātika un kriminoloģiskie aspekti	141
Cilvēks un cilvēktiesības Krimināllikumā	141
Maksātnespējas procesa administratori kā noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā subjekti	148
Nodoma interpretācijas problemātika krimināltiesībās.....	154
Vaina krimināltiesībās jeb kvantu kriminoloģija	163
Vainas intelektuālais un gribas moments jeb kvantu kriminoloģija.....	170
Noziedzīgu nodarījumu izdarījušās personas emocijas noziedzīga nodarījuma kvalifikācijā	183
Noziedznieka sensitivitātes ietekme uz noziedzīgo nodarījumu ģenēzi.....	190
Naida interpretācija krimināltiesībās jeb kvantu kriminoloģija.....	203
 4. Krimināltiesisko piespiedu līdzekļu politika, zinātne un prakse	213
Kriminālsodi kriminoloģijas kontekstā.....	213
Prevencija piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošanas kontekstā	225
Juridiskajai personai piemērojamie piespiedu ietekmēšanas līdzekļi kā preventijas instruments.....	233
Ieskats kriminālsodu politikas vīzijā un reālijā.....	246
Krimināltiesību un kriminālprocesa tiesību jaunrades aktualitātes kriminoloģijas un citu krimināltiesisko zinātņu mijiedarbības aspektā	254
 Nobeigums	260

Priekšvārds

Krimināllikums ir tiesību akts, kas paredz pašu smagāko juridiskās atbildības veidu – kriminālatbildību. Saskaņā ar Krimināllikumu cilvēkam var atņemt brīvību pat uz mūžu. Tādēļ Krimināllikuma satura interpretējumam jābūt skaidri saprotamam.

Vienlaikus jāatzīst, ka Krimināllikums ir formulēts augstā abstrakcijas pakāpē un tajā ir ietvertas ģenerālklausulas un nenoteikti juridiski jēdzieni, kas rada interpretācijas variantus. Krimināllikuma normu piemērotajiem, vērtējot katru atsevišķu interpretācijas variantu, bieži jāiziet ārpus krimināltiesiskā regulējuma un jāpaskatās uz problemātiku plašākā mērogā, ko demonstrē arī šīs grāmatas autors Jānis Baumanis.

Šajā grāmatā, apkopojot krimināltiesisko institūtu interpretācijas dažādus variantus un sniedzot savu viedokli, J.Baumanis pievērš uzmanību noziedzīgam nodarījumam, tā sastāva objektīvo un subjektīvo pazīmju elementu un krimināltiesisko piespiedu līdzekļu problemātikai. Minēto viņš īsteno, iedziļinoties kriminoloģijā, psiholoģijā, filoloģijā, pat daiļliteratūrā un teoloģijā. Aptverot krimināltiesisko institūtu interpretāciju plašā mērogā, J.Baumanim izdodas saglabāt zinātniskumu, sistēmiskumu un sistemātiskumu.

J.Baumaņa grāmatā izklāstīto tematu apjoms un dziļums padara šo grāmatu par nozīmīgu krimināltiesisko atziņu avotu, kuru var izmantot gan praktiķi, gan teorētiķi. Iepazīstoties ar J.Baumaņa rakstiem, var atrast atziņas, kas izmantojamas gan likumdošanas procesā, gan tiesu praksē, gan izglītībā.

Mūsdienās vērojama strauja krimināltiesību doktrīnas un prakses attīstība, kuru ietekmē sociālie, ekonomiskie, politiskie, starptautiskie un citi procesi. Šajā attīstībā J.Baumaņa grāmata sniedz ceļakarti, kas var atvieglot un pilnveidot dažu krimināltiesisko institūtu izpratni. Kādam lasītājam var rasties pārdomas par autora pieeju dažu krimināltiesību institūtu skaidrošanā. Taču J.Baumaņa piedāvātie risinājumi ir solis krimināltiesību zinātnes attīstībā un Krimināllikuma izpratnē.

Pēteris Dzalbe,

Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta priekšsēdētājs